

Titel

Et spørgsmål om træ

Selv om maleren gør alt efter alle anbefalinger og forskrifter, kan "de grimme brune pletter" på den malede overflade ikke helt undgås.

Forfatter

Nina Ejs

Udgivet

07/05/2015

Revisionsdato

03/01/2018

Artikel

Problemerne med de brune pletter på træværket fra knasternes gennemslag og udsvedning af harpiks er til stadighed et problem i malerfaget. Og til stadighed er det maleren, der må stå på mål for disse gennemslag og forsvare sig mod beskyldninger om ikke at have gjort sit arbejde godt nok. Men er det så virkelig sådan det forholder sig? Nej, det mener vi i Danske Malermestre bestemt ikke! Vi indrømmer gerne, at de brune pletter ikke ser særligt pæne ud på det lakerede træværk, men vi er ikke enige i, at det er dårligt håndværk fra malerens side. Der er nemlig flere faktorer, der spiller ind – ikke mindst træets kvalitet. Det træ, der i dag anvendes til fodlister, karme, gerigter osv., indeholder en støt stigende mængde knaster i forhold til tidligere. Det i sig selv giver en væsentlig øget risiko for gennemslag og misfarvninger. Og man skal desuden huske, at træ er et "levende" materiale, som arbejder i forhold til temperaturer og luftfugtighed. Dette faktum gør, at knasterne sveder harpiks ud og laver de velkendte gennemslag på den malede overflade. Træet "lever" med andre ord videre i lang tid efter det er skovet og skåret op.

BRUG BEDRE TRÆ

Derfor er det vigtigt, at det træ, der anvendes, er af bedste kvalitet, så der er så få knaster og harpikslommer som muligt. Det give markant lavere risiko for knastgennemslag. Kravene til trækvaliteten bør ligge inden for de to klasser, der er i DS/EN 1942 – kv. J2 og J10. Kravene beskriver bl.a. hvor mange, hvor store og hvor højt knaster, harpikslommer og fugtindholdet må være. Disse krav svarer til de krav, som også er beskrevet i MBA. Hvis træet ikke lever op til kravene i udbudsmaterialet, er det vigtigt straks skriftligt at gøre tilsyn og byggherre opmærksom på dette. Det er også en god ting at måle fugtindholdet i træet, inden det malebehandles. Fugtindholdet bør ikke overstige 6-10 %.

BRUG KNASTLAK

Det anbefales at bruge en vandig isolerende knastlak inden den videre malerbehandling, da undersøgelser foretaget af malerfaget og Teknologisk Institut viser, at problemerne med gennemslag bliver mindre med knastlak. I den forbindelse er det vigtigt at understrege, at den gammeldags spritopløselige shellak ikke må bruges, da substitutionsprincippet altid er gældende, og man derfor skal bruge produkter med laveste kodenummer. Og når man så har påført alle knaster og "fede" steder knastlak, kan man så være sikker på at der ikke kommer misfarvninger, gennemslag og harpiks udsvedninger? Svaret er nej, det kan man ikke. Man kan mindske risikoen ved at påføre en vandig isolerende knastlak, men ikke give en garanti på at der ikke sker misfarvninger, gennemslag og udsvedninger. Det er en rigtig god ide, inden man begynder malerarbejdet, skriftligt at gøre

sin kunde/tilsyn/bygherre opmærksom på, at der kan ske misfarvning og gennemslag fra knasterne - også selv om der er påført knastlak.

Vi vil fra Danske Malermestre anbefale, at maleren altid anvender knastlak på indvendigt træværk. Så har maleren gjort, hvad det er muligt at gøre for at forhindre/mindske risikoen for "de grimme brune pletter".